ՄԻՐԱԹԸ

ՀԱԳԸԳԷԹ

ՆՈՒՄԷՐՕ 109 ՃՈՒՄԱԱ ԻՐԹԷՍԻ ԻՔԻՆՃԻ ՍԷՆԷ 13 ՄԱՐՏ 1871

Միրաթը Հագըգէթ հաֆթատա պիր պէօյիւք ալէ նէօվիյէ նօրաֆ նումէրօ թէրթիպի իլէ նէշր օլունուր, գէյտր վէ սաթըր նումէրօլէրի իլէ պէրապէր պիր սէնէլիք պէտէլի, Պէյազ Մէճիտիյէ 7, Ալթը այլըղը 4, Իւչ այլըղը 2¼, գէյտր նումէրօսի 40 վէ սաթըրը 20 փարայա ֆիրուխթ օլունաճագ ։ Տօղրալար իչիւն բօսթա իւճրէթի ղամմ օլունուր ։ Աբօնէ իչիւն Ղալաթաատա Էրմէնի Գիլիսէսի սօգաղընտա Նօ 19 իլէ մուրաֆգամ Միւհէնտիսեան մաթպաասընտա Միրաթը Հագըգէթ օտասընա միւրաճաաթ օլունաճագ ։ Իլանաթըն սաթըրը իլք տէֆա 60 փարա իքինճի տէֆա 30 զիատէ նէշր օլունաճագլարա բազարլըգ օլունաճագ ։

ԱՍԻԹԱՆԷ 13 ՄԱՐՏ

ՆԻՉԻՆ ՊԱՀԹԻՅԱՐ ԷՖԷՆՏԻՆԻՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԼՈՒՂՈՒ ՀԻՉ ՎԷ ՔԷՆԼԷՄԷՆԷՔԻՆ ՏԻՒՐ ՎԷ ՊԱՇԳԱ ՏԻՒՐԼԻՒ ՕԼԱՄԱԶ

(108ինճի նումէրօտէն պագըյէ վէ խիթամ ։)

Եինէ պու թէօրլի բիսգօպօսլար պու եօլսուզ էսասըղ խիւթիպանի վէ օձումլարը իլէ ումումքիլիսէ վէ եպիսգօպօսլուղա տայրը չէօյլէ խիթապ իլմիշ օլուրլար ։ Եա քիլիսէ ի չէրիֆ, սէն Հասուն էֆէնտիյի Կիլիկիա պաթրիարքը թանըտըն ումումի վաթանըն մէճլիսինտէ 800 եպիսկոպոս մուվաճէհէսինտէ սէն օնու պաթրիարգ գիւրսիսինէ օթուրթտուն փագաթ իշթէ պիզ օնու թախթտան աշաղը ալտըգ, պիզտէն պիրինի եէրինէ գօյտուգ, սէն արթըգ Հասուն էֆէնտիյի պաթրիարք թանըյամազսըն, Պահթիյար էֆէնտիյի Կիլիկիա պաթրիարքը Վաթիգանեան մէճլիսի եէնի- տէն բիր չագ օլունաճագ օլսա, Հասուն էֆէնտի մազուլ, Պահթիյար էֆէնտի եէրինէ կէչիպ օթուրաճագ տըր ․ պունու տա խոէն պիզ թէօրլի բիսգօպօսուզ, իքիմիզին իւչիւմիւ զիւն թէմի եօզ ․ տիկէր բիսգօպօսլար գորտաշլարըմըզ պէյհիւտէ տիրլէր ․ փագաթ պիզ օնլարը ուլահիյէթտէն սագըթ իլան իթտիք ․ թանըյըն իմտի պիզիմ կաթողիկոսումուզու, րայէթ խոյին, քիլիսէյէ րիլիգ- տէն Հասուն էֆէնտինին գայտընը թէրքին խոյին Պահթիյար էֆէնտինին չէօհրէթինի գայտ խոյին ․ ․ ․ ․ Իշթէ սիզէ մ՛օգույանլար, իշթէ սիզէ մուսթէզէլ պիր հալ ․ ինսան շաշըրըր ․ կիւլիւն մու պէօյլէ պիր էմսալըզ ցուէնտալա, հիտաէթլէնսին մի պէօյլէ բէտպախթ պիր ճիւրաթա, եօգսա այէմ էօնիւնտէ եէրէ մի կէչսին քէնտի միլլէթինտէ պէօյլէ իշիթիլմէմիշ պիր րէզալէթին վագը օլմասընտա ․

Եաղըզ օլ միւսլին խըթիյարա, քի էլլի սէնէ իթաաթի միւսօնարըզ հասխիւլէթլէրինի գաթօլիքլէքտէ պէօյլէ չիւրիւթտի ։ Եաղըզ Պահթիյար միւսլինէ, քի քիլիսէմիզէ հէմէն հիչ պիր բիսգօպոսուն ճիւրաթ իթմէմիշ օլտուղու թէրպէճէ պիր խալթայը թէր խուհաէ իթտի ։

Եաղըզ օն եէտի սէնէ Րօմատա օլ գատար ալիմէր իլէ բէրապէր օլուպ միւթէմէֆա ուէքիլինճի կաթողիկոսեէսինտէ եպիսկոպոսլուգ մէրթէպէսինէ չըգարըլարագ ․ աթաաքտարըղընը իթմիշ պիր բիսգօպօս քի պիլէ պիլէ պէօյլէ քիլիսէճէ պիր եօլսուզլուղու իրթիքապ իթտի ։ Հասուն էֆէնտինին կաթողիկոսլուգ ինթիխապը միլլէթին մալիւմի, վէ մուվաֆագիյէթի իլէ օլմամըշ տէյի պիլհասսա պու բանտա Պապա բիլէ բիր պէպէպ պուլամամըշ տըր ․ պալաքէն պիր գաթօլիքօսուն մէշրու օլմասը իչիւն, պիր գաչ եիւզ բաբաօն Ամիթանէտէ օն պինտէն միւթէճավիզ ահալինին վէ թաշրատա սէքսէն պինէ եագըն ճէմաաթին մէնֆաաթը օլուպ, եալընըզ 4 բիսգօպօս վէ 45 բաբաս, վէ անճագ պին քիշինին րէյի իլէ հասըլ օլան պիր ինթիխապը նասըլ մէշրու, վէ թէքմիլ, վէ քանունի վէ եօլլու, վէ ազգայնին, վէ ուզղափառական թանըյա-

ճագլար , քէնտիլէրինին պաշգա ահալին-տա , գուսուրլու պուլունուգլարընը նազըլ գուսուրսուզ տէյի գապուլ-էտէճէքլէր տիր ։ Մէյէր Ռօմայա իթա-աթ էտէն կիրուհ օլտուգլարը իչին մի պէօյլէ պիր ահլագսըզլըգէ մալիք օլույոր-լար ․ վէ իթաաթը օլանլար հագգ վէ հուգուգտան չըգըյօրլար ։

Պու մուլթալաալար էօյլէ կէօզէ պաթար չէյլէր տիր , քի մուխալիֆ կիրուհլարտէն էհլը համիյէթ օլանլար պիլէ արթըգ պու թարզ եօլսուզ-պիր ինթիխապա թէհամմուլլէրի գալ-մըյօր , չէրմ իւ հիճապլէրինտէն նէ տէյէճէքլէրինի շաշըրմըյօրլար ։ Վէ ֆիլ վագը նէ գալպ , նէ ռուհ , նէ հիս , նէ վիճտան գալմըշ պէօյլէ պիր մուն-թէխապը Գէվէրգեանը Հ-Պողոսեան տէյի ալգըշլամագ , նէ իրթիքեապ իսթէր պէօյլէ պիր ռուհանի մէզէլլէթ հալի-նի ալըգ բէսթէրիմիզ Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչին վագթի իլէ պիլթլէչ-պիհ էրմէնիթթանա մէտէրրէթ սէպա-լէրի աքս իթտիրմէք , մէզարլէրինտէն մուհթէրէմ կաթողիկօսլարըմըզը ալ-չագը չագըրըպ , պէօյլէ պիր ռուհա-նի պէտնամ սէյրանա տավէթ իթմէք , նազըլքի Մէճմուասա էրմէնիճէ պիր պէնտին մուէլլիֆի հիճապ իթմէյէրէք եազմըշ ըտը ։ Պաշլարըմըզ մուսին է-ֆէնտի զաթըն ալէյհինէ տէյիլ տիր իլլա քէնտի խզմէթինտէ իճրա օլունան պէօյլէ ալչալըլաճագ քիլիսէճէ պիր հալ , վէ տէր խահիշ իթմիշ օլտուգու-իրթիքեապա ալէյհինէ տիր ։

Էյէր Ռօմա քիւրսիսի հագգընա պու բիզգողասյան վէ րէհապլիչին ի-թաաթ վէ ռայէթ իթմէյէ նէ ֆիգը-րէրի նէ նիյէթլէրի օլմատըղընա , չիմ-տիյէ տէք պաշգա պիր խապաթ օլմասա խոչ իշթէ պու ինթիխապ իլէ էօյլէ պիր տէլիլ , էօյլէ պիր խապաթ խալգա օլունտու քի քիլիսէճէ խուրուճը իք-մալի տէմէք տիր ․ վէ Ռօմա քիլիսէսի-նէ գարշը պուլունան գինէ նէ Թուղ-եան նէ հագարաթ օլապիլիր իսէ պու տէօրթ եպիսկոպոս պու ամէլլէրի ի-լէ քէնտիլէրինի Ռօմա քիւրսիսինտէն եուքարը թութմուշ օլմալըլար մը ․

Զուրքի օնուն Թաստիք իթտիկինի սագըթ իլան իթմէք նէ՞ տէմէք տիր ․ օնուն կոնդակընա գարշըլըգ ․ ապլ-ըըր , հիչ պիր տէյիւ թահրիրաթ չը-գարմագ պաշգա նէ՞ կէօսթէրիր ․ եա-գըգ Էրմէնի գաթոլիք քիլիսէսի նէ քի գուճագընա պէօյիւթմիւշ ․ բէրվէր-տէ իթմիշ էվլատլէրի եիւզիւնտէն պու ագիմ մէզէլլէթի աախի կէօրիւպ ալէմէյէ մէճպուր օլտու , ֆագաթ մուլթէհայիր օլաճագ մատտէ շու տուր քի լուսաւորեալըգ տէյի հիչ պիր եէրդէ ուգրամայան չարգըլըար պիր մէկ-թէպ շագիրտինին պիլիպ աղնայա-ճագը պէօյլէ գանունսուզ եօլ-սուզ , էսասըզ վէ հիչ սայըլան պիր կաթողիկոսլուգա վէ կաթողիկոսս մէշ-րու նազարը իլէ պագմայա իրթիքեապ իտուպ , Սէմահէթլիւ կաթողիկոսու-մուզ տէյի քէնտինէ թէպշիրլէր իտէ-յօրլար ։ Պիլմէյօրլար մը քի Հասուն էֆէնտինին ինթիխապը գուսուրլու տախի օլմուշ օլսա քի վահի պիր խա-տասա տըր Պահթիյար էֆէնտինին ին-թիխապըն եօլսուզլուգունա գըյաս-տէսի եօգ , սոնըն հիչպիրինէ մէտար իթմէզ ։ Օնու քէնտիմէզքիւն հիւր-մունտէն գուրթարմազ ։

Սաֆտէրուն չարգըլըար իսէ քէն-տիլէրէ րէհպէր օլանլարըն աղար ա-գար քէնտիլէրինի շու րաստէյէտէք սուրիւքլէյիպ կէօթիւրմէլէրինտէն նիչին թէքմիլէն ույանմայօրլար ․ Պուն-տան իքի սէնէ ագտէմ 4 եպիսկոպոս Սուրբ Աթոռտան այըրըլըպ , ախլան գուրուպ , կաթողիկոսու ալլ իլամ ի-տուպ , եէնի պիր կաթողիկոս նասպ իւ Թայինն իսթէճէյիզ տէտիլէր իտի ա-տէթա մոտա նէվինտէն պիր հիքեայէ զանն իթմէզլէր մի իտի ։ Վէ պէօյլէ պիր հապասաթա ճիւրաթ իտէն ե-պիսկոպոսլարը ատէթա մէճնուն տէէ-րինէ գօմազլար մըըտը ․ Շիմտի նասըլ պունլարա թէհամմիւլ իտէյօրլար ․ Էվվէլ Ֆիքիրլէրինտէն վէրէճէքլէրի ճէվապ , պու տուր " Ցուլնա կիրտիք ցնամալըըղ , պիր տուրմ տըը ալտըգ , չըգմազ սոգագա տըը կիրտիք , տէօն-մէյէլիմ , քիւչիւքլիւք օլուր , սոնու-նատաք սավուշայըմ ․ վէ օլմազ իսէ սոնունտա ավֆըըդ իսթէրիզ ։ Էօ-լիւմ ագանըղ եէթիշիր իսէ տէրա-գապ բիւշման օլուրուզ օրնամոր պիր բարբառ չաղըրըրըզ ։ "Ցէ մէք գաթօ-լիգլիյէ տըղմադ ․ վէ պու տա Ռապպի Թապալանըն մէրհամէթ վէ աթալէթի-նէ գարշը պիր ճէպր տէմէք օլաու-ղունտան , ադամէթը իլահիյէյէ գար-շը պուլունան ուղըր խաթա վէ հագա-րաթ օլմազ ։ Վէ ադըղ պապալարըն գավլինճէ Ալլահըն մէրհամէթինի սու-ի իսթիմալ իլէ կիւնահլէրինտէ թէէն-նիւտ իտէն կիւնահքեարըն սոնու եօգ տուր , չիւնքի Ռուհուլլահա գարշը օլան կիւնահ պու տուր , վէ հագրէթը խոա հէր կիւնահ աֆ օ-լսուն , ֆագաթ Ռուհուլլահա գարշը օլան կիւնահ աֆ օլմազ տէմիշ տիր ։

Հագգ Թաալա հէր միլլէթին կիւնահլը-ընը էօյլէ--- օլտուգու վագըթ գա-ղէպլէմիշ տըր , վէ պիւթիւն ագիգ քի-թապ պիւթիւն թէվարիխ հաթթա ադըմըղըն վուգուաթլէրի տախի պու-նու Թասդիք իտէրլէր ։ Շարգըը կի-րուհինին Ալլահըն քիլիսէսինէ գար-շը օլան խաթալէրինին էօլչիւսիւ չու չկաթողիկոս նասըը վէ օծումու իլէ կիւմալ օլմուշ տէյիլ մի ․ եա Թէօվպէ իսթիղֆար իթմէլի եա տա տէհշէթ-լիւ պիր ղազապա հազըր օլմալը ․․․

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Լը Բէօբլը Պէլժ նամ ղազէթա Սա-պըգ իմբէրաթօր Նաբոլէօնուն պիր պէյաննամէսինի վէսիլէսի իլէ աթիտէքի ֆիքըր մուլթալաայը պէյան էյլէմիշ տիր ․

" Պու պէնտ մուէլլիֆինին նաթու-վանլըղընը խապաթ իտէր ․ Ֆրանսանըն պու կիւնքի կիւն վարըլ օլտուղու շու հալը տէհշէթ իշթիմալըն մէաու-լիյէթի քէնտինէ այիտ օլան պու գալթ, օնուն քի աատէմը ճէսարէթ վէ աջագ-լըղը Սէտան ֆէլաքէթինի րէսմի վէ

Վաթիգան մէճլիսի ումումիյի րուհանիյէտէ վէրիլէն իւչիւնճիւ ազտին գարարլարը Լատինճէտէն գրաբառ լիսանընա թէրճիւմէ օլունմուշ օլմազ իլէ, Թիւրքճէյէ տախի թէրճիւմէ օլունաճագ իսէ տէ. պու աէֆա գրաբառ թէրճիւմէսինի ղազէթամըզ իլէ նէշր իտէրիզ:

ՎԱՐԴԱՊԵՏԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԶԿԱԹՈՂԻԿԷ ՀԱՒԱՏՈՅ:

ՊԻՈՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ԾԱՌԱՅ ԾԱՌԱՅԻՑՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

ՀԱՒԱՆԵԼՈՎ ՍՐԲՈՅ ՍԻՒՆՀՈԴՈՍԻՍ

ԱՌ Ի ՄՇՏՆՋԵՆԱՒՈՐ ՅԻՇԱՏԱԿ ԻՐԱՑ.

Որդին Աստուծոյ և փրկիչն ազգի մարդկան Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, 'ի ժամանակի յորում դառնալոցն էր առ Հայր իւր երկնաւոր, խոստացաւ լինել ընդ Եկեղեցւոյ իւրոյ զինուորելոյ յերկրի զամենայն աւուրս մինչև 'ի կատարած աշխարհի: Սմին իրի ոչ երբէք դադարեցաւ լինել առ սիրեցելոյ հարսին իւրոյ, առընթերակաց լինել նմա յուսուցանելն օգնել զնա 'ի գործելն, և օգնական լինել նմա 'ի վտանգիլն: Սակայն սոյն այս փրկարար տեսչութիւն որ ցանկ յանդիման երևեցաւ յայլոց անհամար բարերարութեանց, յայտնագոյնս իսկ ծանուցաւ 'ի պտղոյն՝ որք 'ի սփիւռս Քրիստոնէութեան յառաջ եկին առատութեամբ 'ի Տիեզերական ժողովոց և յանուանէ 'ի Տրիդենտոյն, թէպէտ և գումարեալ 'ի չար ժամանակս: Քանզի տասի ամենասուրբ վարդապետութիւնք կրօնի յայտնագոյնս սահմանեալք, և լիով յանդիման կացուցեալք. մոլորութիւնք դատապարտեալք և նզովեալք. տասի յայսմանէ բարեկարգութիւնն Եկեղեցական վերստին նորոգեցաւ և հաստատագոյնս օրինադրեցաւ: Յառաջ վարեցաւ 'ի կղերն սէր գիտութեան և Աստուածպաշտութեան. պատրաստեցան դպրոցք վասն պատանեկաց առ 'ի մարզել 'ի Սուրբ զինուորութիւն. հուսկ ուրեմն նորոգեցան բարք Քրիստոնէայ ժողովրդեանն ճշդագոյն իմն կրթութեամբ հաւատացելոց. և մեծագոյն իմն յաճախութեամբ 'ի Սուրբ Խորհուրդս: Աստի և ևս սերտագոյնս պնդեցաւ հաղորդութիւն անդամոց ընդ երևելի գլխոյն և յաւելաւ ոյժ յամենայն խորհրդաւոր մարմին Յիսուսի Քրիստոսի: Յայսմանէ բազմապատկեցան կրօնաւորական ընկերութիւնք, և այլ ևս կարգք քրիստոնէական Աստուածպաշտութեան. տասի նաև հանապազորդն այն և հաստատուն եռանդն մինչև ցհեղումն արեան առ 'ի տարածել յաշխարհ ամենայն զթագաւորութիւն Յիսուսի Քրիստոսի:

Այլ՝ մինչ շնորհապարտ սրտիւ որպէս պարտն է յուշ ածեմք զայսոսիկ և զայլ ևս հոյակապ պարծանս, զոր գթութիւնն Աստուածային մանաւանդ վերջին տիեզերական ժողովովն շնորհեաց Եկեղեցւոյ. չկարեմք զլսպել զդառն ցաւ վասն ծանր ծանր չարեաց, 'ի մանաւորի յառաջ եկելոց այնու զի 'ի բազմաց՝ կամ իշխանութիւնն անարգեցաւ և կամ անփոյթ արարաւ զկարի իսկ իմաստուն կանոնովք նորին սրբանուէր ժողովոյն Տրիդենտոյ:

Զի ոչ ոք տգիտանայ՝ եթէ հերետիկոսութիւնք դատապարտեալք 'ի Հարց ժողովոյն Տրիդենտոյ. 'ի մերժիլն անդ Աստուածային վարդապետութեան Եկեղեցւոյ. և 'ի դատաստան առանձնականաց ապաստան լինելն պատկանելեաց կրօնի. տակաւ առ տակաւ բաժանեցան 'ի բազմապատիկ աղանդս, որք ընդ միմեանս չմիաբանեալ ընդ դէմ իւրեաց մաքառէին և այսպէս յոչ սակաւք՝ հուսկ ուրեմն կորուսին զամենայն հաւատս ի Քրիստոս: Սմին իրի և զՍուրբ Գիրս, զոր յառաջն քրիստոնէական վարդապետութեան միակ աղբիւր և դատաւոր ընդունէին. ապա ոչ իբր Աստուածային ունել. այլ յաւէտ ընդ առասպելական վէպս համարիլ սկիզբն առնէին:

Յայնժամ ծնաւ և ողողեալ տարածեցաւ ընդ սփիւռս վարդապետութիւնն այն բանաւորական կամ բնաւորական, որ քրիստոնէական կրօնի իբրև գերբնական կարգման բուռն ամենայնի հակառակ կալով՝ զամենայն հնարս հնարի զի Քրիստոս որ միայն տէր և փրկիչ մեր է, ի մարդկային մտաց, ի կենաց և ի բարուց իբաց վտարեալ, հաստատեսցի անուանեալն լոկ բանի կամ բնութեան թագաւորութիւն: Եւ թողեալ և իբաց ընկեցեալ զքրիստոնէական կրօնս, ուրացեալ զճշմարիտն Աստուած՝ և զՕծեալ նորա, հուսկ ուրեմն միտք բազմաց գահավէժ գլորեցան յանդունդս ամենաստուածութեան, նիւթականութեան, անաստուածականութեան, զի մինչև զնոյն ինքն զբանական բնութիւն և զամենայն կանոն արդարոյ և ուղղոյ ուրացեալք, փոյթ յանձին ունին արմատախիլ առնել 'ի խորոց զհիմունս մարդկային ընկերութեան:

Վասն որոյ ի ճարակիլ այսմ ամբարշտութեան յամենայն ուրեք դէպ եղև թշուառութեամբ, զի բազումք նաև յորդւոց կաթողիկէ եկեղեցւոյ ի ճանապարհէ ճշմարիտն Աստուածպաշտութեան մոլորեցան, և ինոսին փոքր փոքր նուազեալ ճշմարտութեանցըն՝ ոգին կաթողիկեայ տկարացաւ: Զի յայլ և այլ և յօտարածայն վարդապետութիւնս ձգեալք զբնութիւն և զշնորհս զմարդկային գիտութիւն և զհաւատս Աստուածային ընդ միմեանս վեր ի վայր շփոթեալ, զհաւատոյ վարդապետութեանց զհարազատն իմացուած զոր ունի և ուսուցանէ Սուրբ Մայր Եկեղեցին, խանգարել, և զամբողջութիւն և զպարզութիւն հաւատոյ ի վտանգ արկանիլ զհետ լինին:

Զայս ամենայն զմտաւ ածեալ՝ զիարդ չխանդաղատեսցին գութք եկեղեցւոյ: Քանզի զոր օրինակ կամի

Աստուած զի ամենայն մարդիկ կեցցեն և ի գիտութիւն ճշմարտութեան եկեսցեն ։ Զօրօրինակ եկն Քրիստոս զի կեցուսցէ զկորուսեալն և զորդիս Աստուծոյ զցրուեալսն ժողովեսցէ 'ի մի. այսպէս և եկեղեցի յԱստուծոյ հաստատեալ մայր և վարդապետ ազգաց, առ ամենեսին պարտաւոր զանձն համարեսցի պատրաստ արթուն լինել առ ի կանգնել զանկեալսն, և լինել նեցուկ որոց գլորելոցն իցեն և գիրկս արկանել դարձելոց, հաստատել զքաջս, և ի լաւագոյնն յառաջ վարել ։

Վասն որոյ ոչ երբէք դադարել կարէ ի վկայելոյ և ի քարոզելոյ զճշմարտութիւնն Աստուծոյ որ բժշկէ զամենայն, ոչ անգիտանալով ասացելոյն զնմանէ "Հոգին իմ որ է ի քեզ. և բանք զոր եդու ի բերանս քո, մի պակասեսցէ ի բերանոյ քո յայսմհետէ մինչև ի յաւիտեան" ։(1)

Արդ և Մեք հաստատեալ կալով ի հետս Նախորդացն մերոց ըստ գերագոյն մերս առաքելական պաշտաման չեմք բնաւ երբեք թողեալ ուսուցանել և պաշտպան կալ կաթողիկէ ճշմարտութեան, և մերժել զթիւր վարդապետութիւնս ։ Եւ այժմ նստելով ընդ մեզ և դատելով եպիսկոպոսաց համօրէն աշխարհի իշխանութեամբ մերով յայս Տիեզերական ժողով գումարելոց ի Հոգի Սուրբ՝ յեցեալք ի բանն Աստուծոյ գրեալ և աւանդեալ, որպէս զնոյն ընկալաք ի Կաթողիկէ եկեղեցւոյ, պահեալ սրբութեամբ և մեկնեալ հարազատաբար սահմանեցաք խոստովան լինել և հրատարակել առաջի ամենեցուն յԱթոռոյս Պետրոսի զփրկաւէտ վարդապետութիւն Քրիստոսի. մերժելով և դատապարտելով զհակառակ մոլորութիւնսն՝ իշխանութեամբն որ տուեալ է Մեզ առ ի յԱստուծոյ ։

ԳԼՈՒԽ Ա.

ԶԱՍՏՈՒԾՈՅ ԱՐԱՐՉԷ ԱՄԵՆԱՅՆ ԻՐԱՑ

Սուրբ կաթողիկէ Առաքելական Հռովմէական եկեղեցին հաւատայ և խոստովանի՝ թէ մի է Աստուած ճշմարիտ և կենդանի, Արարիչ և Տէր երկնի և երկրի, ամենակարող, յաւիտենական, անբաւ, անըմբռնելի, մտօք՝ կամօք և ամենայն կատարելութեամբք անսահման. որ քանզի է միայն առանձին, ամենևին պարզ և անփոփոխելի գոյացութիւն հոգևորական, պարտ է քարոզել իրապէս և էութեամբ որոշեալ աշխարհէ, յինքեան և յինքենէ ամենաերանեալ և անճառապէս բարձրեալ 'ի վեր քան զամենայն որ արտաքոյ իւր են, և որք մարթին ըմբռնիլ մտօք ։

Սոյն այս մի ճշմարիտ Աստուած, բարութեամբ և ամենակարող զօրութեամբ իւրով, ոչ առ 'ի աւաելուլ զերանութիւն իւր, և ոչ առ ի ստանալ զայն, այլ առ ի յայտնել զիւր կատարելութիւն ի ձեռն բարութեանց զոր արարածոցն բաշխէ, ամենևին ազատ խորհրդով ի սկզբանէ անտի ժամանակաց առեղծ առ ի չգոյէ զերկոսեան իսկ արարածս՝ զհոգեկանն և զմարմնաւոր՝ զհրեշտակայինն իմա և զաշխարհայինն, և ապա զմարդկայինն իբր հասարակ կազմեալ ի հոգւոյ և ի մարմնոյ ։(1)

Եւ իւրովն տեսչութեամբ պահէ Աստուած և վարէ զամենայն՝ զոր արարն, ձգտելով ի ծագաց մինչև ի ծագս զօրութեամբ. և յարդարելով զամենայն քաղցրութեամբ (2), զի ամենայն ինչ մերկապարանոց կայ առաջի աչաց նորա (3), այլ և այնոքիկ որք լինելոցն են յազատ գործոց արարածոց ։

ԳԼՈՒԽ Բ.

ԶՅԱՅՏՆՈՒԹԵՆԷ

Նոյն Սուրբ մայր եկեղեցի ունի և ուսուցանէ թէ Աստուած՝ սկիզբն և վախճան ամենայնի ստուգապէս կարէ ճանաչիլ յարարածոց բնական լուսով մարդկային բանի. զի աներևոյթք նորա՝ ի սկզբանէ աշխարհի արարածովքս իմացեալ տեսանին (1), սակայն հաճոյ թուեցաւ իմաստութեանն և բարութեան նորա յայտնել մարդկային ազգի և այլով ճանապարհաւ և այն գերբնականաւ զինքն և զյաւիտենական վճիռս կամաց իւրոց. որպէս Առաքեալ ասէ. "բազում մասամբք և բազում օրինակօք կանխաւ խօսեցաւ Աստուած ընդ հարսն մեր մարգարէիւք, 'ի վախճան աւուրցս այսոցիկ՝ խօսեցաւ ընդ մեզ Որդւովն (2)։

Եւ այսմ իսկ Աստուածային յայտնութեան ընծայելի է, զի որք յաստուածայինսն չեն անթափանցելիք ըստ ինքեան մարդկային բանի, յորդի իսկ պայման մարդկային ազգի յատակապէս եւ հաստատուն ստուգութեամբ և առանց իրիք խառնուածոյ մոլորութեան կարեն յամենեցունց ճանաչիլ. Սակայն ոչ վասն այսր պատճառի ասել պարտ է թէ բացարձակապէս չարկաւոր իցէ յայտնութիւնըն, այլ զի Աստուած իւրովն անսահման բարութեամբ կարգեաց զմարդըն առ գերբնական վախճան, այս է առ մասնակցութիւն Աստուածայնոցն բարեաց, որք ամենևին 'ի վեր են քան զիմացականութիւն մարդկային մտաց. քանզի "զոր ակն ոչ ետես և ունկն ոչ լուաւ և 'ի սիրտ մարդոյ ոչ անկաւ, պատրաստեաց Աստուած սիրելեաց իւրոց" (3)։

Արդ՝ յայտնութիւնս այս գերբնական՝ ըստ հաւատոց ընդհանուր Եկեղեցւոյ յայտնելոց 'ի Սրբոյ Տրիտենդեան Ժողովոյ՝ բովանդակի 'ի գիրս գրեալս, և առանց գրոյ յաւանդութիւնս՝, զորս ընկալեալ Առաքելոյն՝ 'ի բերանոյ նորին իսկ Քրիստոսի, կամ 'ի նոյին Առաքելոց ազդեցութեամբ Հոգւոյն Սրբոյ իբրու թէ

(1) Եսայ. ԾԹ. 21

(1) Ժողով. լատ. Դ գլ. Ա. Հաստատութեամբ

(2) Իմաստ. Ը. 1.

(3) Եբր. Դ. 13.

(1) Հռովմ. Ա. 20

(2) Եբր. Ա. 1—2.

(3) Ա. Կորնթ. Բ. 9.

ձեռամբ պաշտպանեալք հասին մինչև առ մեզ (1)։ Զայսոսիկ մատեանս հին և նոր կտակարանաց, ամբողջ, ամենայն մասամբք իւրեանց, ըստ որում բովանդակին ՚ի վճիռն նորին ժողովոյ և որպէս գտանին ՚ի հին վուլկաթայն լատին տպագրութեան, պարտ է ընդունիլ իբրև նուիրականս, և կանոնականս և Եկեղեցին ունի զայնս իբրու նուիրականս և կանոնականս, ոչ արդեօք զի մարդկային և եթ ճարտարութեամբ յօրինեալք ; և ապա իւրով իշխանութեամբ հաւանեալք իցեն. և ոչ յայն սակս միայն զի ըզյայտնութիւնն առանց մոլորութեան բովանդակեն, այլ զի շնչմամբ Հոգւոյն Սրբոյ գրեալք՝ զԱստուած ունին հեղինակ, եւ իբրև այսպիսիք յանձնեցան նմին Եկեղեցւոյ։

Եւ զի՝ զորս Սուրբ Տրիդենտեան ժողովն զմեկնութենէ Աստուածային գրոց օգտակար առողջութեամբ վըճռեաց առ ի սանձել զմիտս հանճար, այնք յամանց ՚ի մարդկանէ չարաչար տարաջի դնին։ Մեք զնոյն վճիռ նորոգելով, զայս նորին միտս լինել յայտ առնեմք. զի յիրս հաւատոց և բարուց ի շինութիւն Քրիստոնէական վարդապետութեան պատկանելոց, զայն ՚ի ճշմարիտ իմացուած Սուրբ Գրոց ունել պարտ է, զոր կալաւ և ունի Սուրբ Մայր Եկեղեցի, որոյ է դատաստան առնել զճշմարիտ իմացուածոյ և զմեկնութենէ Սուրբ Գրոց։ Սմին իրի և ոչ ումեք թոյլատրեալ է հակառակ այսր իմացուածոյ, և կամ նաև հակառակ միաձայն հաւանութեան Հարցն մեկնել զնոյն Սուրբ Գիրս։

ԳԼՈՒԽ. Գ.

ԶՀԱՒԱՏՈՑ

Քանզի մարդն զԱստուծոյ իբրև զԱրարիչ և զՏէրունէ իւրմէ բոլորովին կախի, և բանն ստեղծեալ ամենևին ներքոյ անկեալ է անստեղծ ճըշմարտութեանն. պարտիմք հաւատովք ընծայել Աստուծոյ յայտնողի զլիալի պաշտօն մտաց և կամաց. Եւ զայս հաւատս՝ որ է սկիզբն մարդկային փրկութեան, կաթողիկէ Եկեղեցի դաւանի լինել առաքինութիւն գերբնական, որով՝ Աստուծոյ շնչմամբքն և շնորհացն օգնականութեամբ, հաւատամք ճշմարիտ լինել որ ինչ ՚ի նմանէ յայտնեալ իցեն, ոչ վասն ներքին ճշմարտութեան իրացն բնական լուսով բանի նկատելոց, այլ վասն հեղինակութեան Աստուծոյ յայտնողի՝ որ ոչ խաբիլ և ոչ խաբել կարէ. քանզի հաւատք՝ ըստ Առաքելոյն բանի, է յուսացելոց իրաց հաստատութիւն, և յանդիմանութիւն որոց ոչն երևին (1).

Սակայն և այնպէս՝ զի մերոցս հաւատոց պաշտօն համաձայն բանի իցէ, կամեցաւ Աստուած զարտաքին յանդիմանութիւնս իւրոյ յայտնութեանն ընդ ներքին օժանդակութիւնս Հոգւոյն Սրբոյ կցորդել, զգործս ասեմ Աստուածեղէնս և մանաւանդ զսքանչելիս և զմարգարէութիւնս. որք զի զամենակարողութիւն և զանսահման գիտութիւն Աստուծոյ յայտնապէս ցուցանեն, են ամենաստոյգ նշանք Աստուածային յայտնութեան, և պատշաճեալք ամենեցուն մտաց։ Վասն որոյ Մովսէս և մարգարէք, և առաւել ևս ինքն Քրիստոս Տէրն բազում և բազմայայտ սքանչելիս և մարգարէութիւնս արարին. և զԱռաքելոց ընթեռնումք «և նոքա ելեալ քարոզէին ընդ ամենայն երկիր՝ Տեառըն գործակցութեամբ, և հաստատելով զբանն ամենայն նշանօք՝ որ երթայր զհետ նոցա» (2)։ Եւ դարձեալ գրեալ է, «ունիմք հաստատագոյն զբանն մարգարէական, որում եթէ անսայցէք՝ բարւոք առնէք. իբրև ճրագի որ տայցէ լոյս ՚ի խաւարչին տեղւոջ։ (3)

Թէպէտ և հաւանութիւն հաւատոյ չիցէ բնաւ կոյր իմն շարժումն հոգւոյ, սակայն ոչ ոք աւետարանական քարոզութեանն հաւանել կարէ, որպէս հարկ իսկ է առ ՚ի հասանել ՚ի փրկութիւն՝ բայց եթէ լուսաւորութեամբ և ազդեցութեամբ Հոգւոյն Սրբոյ, որ տայ ամենեցուն զքաղցրութիւն ՚ի հաւանելն և ՚ի հաւատալ ճշմարտութեան։ (1)

Սմին իրի նոյն ինքն հաւատք յինքեան թէպէտ և սիրով չգործիցէ, է պարգև Աստուծոյ, և գործք նորա են գործք առ փրկութիւն պատկանաւորք. որով մարդն զազատ ընծայէ հպատակութիւն նմին ինքեան Աստուծոյ, հաւանելով և գործակից շնորհացն նորա լինելով որում հակառակ կալ կարէր.

Այլ արդ՝ Աստուածային և կաթողիկէ հաւատով հաւատալ պարտ է զորս բովանդակին ՚ի բանն Աստուծոյ գրեալ կամ աւանդեալ. և յԵկեղեցւոյ կամ հանդիսաւոր դատաստանաւ կամ կարգաւոր և ընդհանուր վարդապետութեամբ իբր յԱստուածուստ յայտնեալ առաջի դնին առ ՚ի հաւատալ.

Եւ քանզի առանց հաւատոց անհընար է հաճոյ Աստուծոյ լինել, եւ վիճակակից որդւոց նորա, վասն որոյ ոչ ումեք առանց այնր եհաս արդարանալ, և ոչ ոք ՚ի ձեռս բերցէ ըզկեանս յաւիտենականս եթէ ոչ հանապազորդեսցէ ՚ի նոյն մինչև իսպառ։ Եւ որպէս զի զպարտս ընդգրկելոյ զճշմարիտ հաւատս և ՚ի նոյն հանապազորդ յարատևելոյ վճարել կարասցուք, Աստուած ՚ի ձեռն Որդւոյ իւրոյ Միածնի սահմանեաց զԵկեղեցի, և զայն յայտնի նշանօք իւրոյ կարգմանն ճոխացոյց, զի ամենայն ոք ճանաչել կարասցէ զայն իբրև պահապան և վարդապետ բանին յայտնելոյ։ Քանզի առ կաթողիկէ Եկեղեցին միայն պատկանին այնք՝ որք բազմութեամբ եւ սքանչելապէս յԱստուածուստ

---

(1) Ժողով Տրիդ. Նիստ Դ. Զկան Գրոց.

(1) Եբր. ԺԱ. 1.
(2) Մարկ. ԺԶ. 20
(3) Բ. Պետր. Ա. 19.

(1) Ժողով Արաւս. Բ, կան. Է.

կարգեալ են 'ի յայտնի հաւատալիութիւն քրիստոնէական հաւատոց ։ Նմանաւանդ՝ եկեղեցին ինքնին, այսինքն՝ իւրովն հրաշալի ծաւալմամբ, սքանչելի սրբութեամբ, և անսպառ արգասաւորութեամբ յամենայն բարիս, վասն կաթողիկէ միութեանն, և անյաղթելի հաստատութեան, է մեծ իմն և մշտնջենաւոր պատճառ հաւատալիութեան, և աննահանջելի վկայութիւն իւրոյ Աստուածային հրեշտակութեանն՝ որով լինի՝ զի նա իբր նշան բարձրացեալ 'ի հեթանոսս (1) և հրաւիրէ առ ինքն զորս ցարդ ոչ հաւատացին, և հաւատարիմ առնէ որդւոց իւրոց՝ եթէ հաւատքն՝ զոր դաւանեն յեցեալ կայ 'ի վերայ հաստատագոյն հիման ։ Այսմ վկայութեան ազդու իմն օգնականութիւն գայ հասանէ 'ի վերնական զօրութենէ ։ Զի Ամենաբարին Տէրն և դրդէ զմոլորեալս շնորհօք իւրովք և օգնէ զի 'ի գիտութիւն ճշմարտութեան գալ կարասցեն, և իւրովք շնորհօք հաստատէ զորս 'ի խաւարէ եած 'ի լոյսն իւր սքանչելի, որպէս զի հանապազորդեսցեն 'ի նոյն յայս լոյս, և ոչ լքանէ զնոսա, եթէ ոչ լքեալ լիցի 'ի նոցանէ ։ Վասնորոյ չէ բնաւ իւիք հաւասար պայման այնոցիկ, որք 'ի ձեռն երկնայինն պարգևաց հաւատոց յարեցան 'ի կաթողիկէ ճշմարտութիւն. և այնոցիկ որք 'ի մարդկային կարծեաց առաջնորդեալք՝ ըղ հետ երթան մոլար կրօնից. քանզի որք ընդ վարդապետութեամբ եկեղեցւոյ ընկալան զհաւատս, չկարեն բնաւ ունել պատճառ ինչ արդար փոփոխելոյ կամ ընդ տարակուսանօք արկանելոյ զնոյն հաւատս ։ Ի լինել այսոցիկ այսպէս. շնորհս մատուցանելով Աստուծոյ հօր՝ որ հաղորդս արար զմեզ վիճակի սրբոցն 'ի լոյս, ոչ անփոյթ արասցուք զայնչափ փրկութեամբս՝ այլ հայեցեալ 'ի զօրագլուխն հաւատոց և 'ի կատարիչն Յիսուս կալցուք զանփոփոխելի դաւանութիւն յուսոյն մերոյ.

(1) Եսայի ԺԱ. 12.

ԳԼՈՒԽ Դ.

ԶՀԱՒԱՏՈՑ ԵՒ ԶԲԱՆԷ

Ըստ նմին օրինակի մշտնջենաւոր հաւանութիւն կաթողիկէ եկեղեցւոյ կալաւ և ունի թէ կրկին է կարգ գիտութեան, ոչ միայն սկզբամբ, այլ և առարկայիւ զանազան սկզբամբ, զի ի միումն ճանաչեմք բնական բանիւ, և ի միւսումն Աստուածային հաւատով. իսկ առարկայիւ, զի՛ բաց յայնցանէ, յորս բնական բանն հասանել կարէ, առաջի դնին մեզ խորհուրդք ծածկեալք յԱստուած առ ի հաւատալ, որք՝ եթէ ոչ յԱստուածուստ յայտնեսցեն՝ չկարեն գալ ի ծանօթութիւն ։ Վասն որոյ Առաքեալն որ վկայէ թէ Աստուած ծանուցեալ է հեթանոսաց արարածովքն, զշնորհաց և զճշմարտութենէ խօսելով որ ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի եղեն (1) ասէ, "խօսիմք զԱստուծոյ իմաստութիւնն ծածուկ խորհրդով, զոր յառաջ քան զյաւիտեանս սահմանեաց Աստուած ի փառս մեր, զոր ոչ ոք յիշխանաց աշխարհիս այսորիկ ծանեաւ, այլ մեզ յայտնեաց հոգւովն իւրով, զի հոգին զամենայն քննէ և զխորս Աստուծոյ„ (2) ։ Եւ ինքն միածինն վկայութիւն դնէ առ հայր, զի ծածկեաց զայս յիմաստնոց և 'ի գիտնոց և յայտնեաց տղայոց (3) ։

Իսկ բանն լուսաւորեալ ի հաւատոց երբ մտադրութեամբ, Աստուածպաշտութեամբ և զգաստութեամբ ի խնդիր ելանէ ծանօթութեան իւիք խորհրդոց, և Աստուծոյ պարգևելովն ըստանայ զայն սահմանօք, թէ համեմատութեամբ այնց՝ զորս բնականապէս ճանաչէ, թէ՝ զօդիւ նոցին խորհրդոց ընդ միմեանս և ընդ վերջին վախճանի մարդոյ, այլ ոչ երբէք բաւական լինի ի միտ առնուլ զայնս իբրև զճշմարտութիւնս՝ որք կացուցանեն զսեպհական առարկայ նորին, քանզի Աստուածային խորհուրդք ըստ բնութեանցն այնպէս իմն անցանեն զանցանեն ստեղծական իմացութեամբ զի և աւանդեալ յայտնութեամբքն հանդերձ, և ընկալեալ հաւատովք՝ կան մնան տակաւին ծածկեալ ընդ քօղով նորին հաւատոց, և գոգցես իմն պատեալ մթութեամբ իւիք՝ ցորչափ ի մահկանացու կեանս յայս պանդխտացեալ կամք 'ի Տեառնէ զի հաւատովք գնամք և ոչ կարծեօք ։ (1)

Այլ թէպէտ և հաւատքն իցէ ի վեր քան զբան, բայց ոչ երբէք կարէ լինել ճշմարիտ տարաձայնութիւն ընդ հաւատս և ընդ բան, զի ինքն Աստուած՝ որ զխորհուրդս յայտնէ և հեղու զհաւատս՝ եդեալ է ի հոգի մարդոյ զլոյսն բանի. և Աստուած ուրանալ զինքն չկարէ, և ոչ ճշմարտութիւնն հակառակիլ ճշմարտութեան ։ Եւ ընդունայն երևոյթ այսր հակառակաձայնութեան՝ անտի մանաւանդ ծնանի, զի կամ վարդապետութիւնք հաւատոց չիցեն իմացեալք և առաջի եդեալք ըստ մտաց եկեղեցւոյ կամ մոլորութիւնք կարծեաց իբրև զառածըս բանի կալեալ լինին ։ Վասն որոյ զամենայն հաստատութիւնս հակառակս լուսաւորեալ ճշմարտութեանց հաւատոց՝ ամենևին սուտս լինիլ սահմանեմք (2) ։ Իսկ եկեղեցին՝ որ հանդերձ առաքելական պաշտամամբ ուսուցանելոյ, ընկալաւ զպաշտօն պահելոյ զաւանդն հաւատոց, ունի ևս և յԱստուածուստ զիրաւունս և զպարտս տարագիր առնելոյ զսուտանուն գիտութիւն. զի մի ոք խաբեսցի ճարտարմտութեամբ և սնոտի խաբէութեամբ (3) ։ Վասն որոյ այնպիսի կարծեաց որք ճանաչեն լինել հակառակ վարդապետութեան հաւատոց, մանաւանդ երբ և յեկեղեցւոյ դատապարտեալ իցեն՝ ոչ միայն արգելեալ

(1) Յով. Ա. 17
(2) Ա. Կորնթ. Բ. 7—9.
(3) Մատթ. ԺԱ. 25.

(1) Բ. Կորնթ. Ե 7.
(2) Ժողով. Լատ. ԺԵ. Կոնդակ Առաքելական վարչութեան.
(3) Կողոս. Բ. 8

Բրուսիյալըլարըն զաֆէրլէյէ Թինին պաշդանկըճըրը անէր մէյան խըլէմիշ տիր • օնուն քի հէնիկեամը Սալթանաթը միլէթին Թէզլիլի նամը մանէվիյէսինի, օրտուսունուն հէզիմէթինի, մէմուրանըն էֆսատը ախլագընը մուճիփ վէ պատի օլմուշ տուր, պու դաթ ախլագը աոխտէյի ղայըլը մէմուսհէ իճմալը օլտուղու Թագտիրտէ հալա պիր ծինս ճէսարէթէ մալիք տիր, վէ պու տուր նաթուվանլըգ, եանի էտէպսիզլիք ճէսարէթի •

Ֆրանսայը ալտաթըրըգտան, զամմալաթըրգտան, վէ եաղմա իթտիքտէն սօնրա, Ֆրանսայը էլլէրի պազալարը պաղլը էճնէպիյէյէ Թէրք վէ Թէսլիմ իթտիքտէն սօնրա, Ֆրանսայը միլլէթինին տախի մէնֆուրու օլմագտա օլտուղուն պիր հալտա բէրու իթտիքտէն սօնրա, տահա Ֆրանսայա տէմէյէ ճէսարէթ իտէր, քի պէն պու տէհշէթլի ճէնկի Ֆրանսայը հօշնութ իթմէք իչին իթտիմ, վէ օնա սուլհ ու սուլահը վատ իթմէք իչին տիր • Իշթէ պու սէօզլէր խաթաալըը իքմալ իտէր •

Բարիզ 3 մարտ 1871 •
Տախիլյէ Նազըրը

Էրնէսթ Բիգար •

Բրուսիա ասքէրինին Բարիզտէն չէքիլմէսի կիւնտէ Բարիզ ահալիսինտէ աթիլ իւլ զիքր պէյաննամէ նէշր օլունմուշ տուր •

Պու սապահ սաաթ 11 րատտէլէրինտէ Ալեման օրտուսու պուլունտուղու սայրէլէրի Թէրք իտուպ չէքիլտի • Օրտունուն Բարիզտէ արտ խլէտիկի էսնասընտա ահալինին Թավըր ու հարաքէթլէրի մէթհ ու սէնայէ շայան իտի • Հէր մահալլէ, ճէմիյէթ մահալլէրի, սէնայը էպնիյէլէրի, վէ Թիճճար մաղազալէրի տախի քէնտի հիւսնիւ ըրզալէրի իլէ գափալը իտի • Կէրէք մուստաղզաֆ վէ կէրէք միլլէթին մուհաֆըզ ասքէրի ահալի իլէ Ալէման օրտուսու մէյանէսինտէ մուվագգաթ պիր հուտուտ բէսէրլէք, շէհրի մէզքիւրուն ասայիշինի մուհաֆազա խըլէմիշ իտի •

Պէօյլէճէ Ալէմանլար քէնտի քէնտիլէրի եալընըզ ալըրտըղըրգտա խապաթ օլունտու քի հէր նէ գատար պազը քէրրէ գուվվէյի ազիմ էօնիւնտէ հուգուգ մաղլուպ օլսա պիլէ էֆքեարը մաղլուպ օլամազ վէ մուհարէպէտէն հասըլա կէլէն իգպալ տախի ճիհանը զապտ իտէմէյէճէք տիր •

Տիւշմէնին տուխուլինէ Թէհամմիւլ իթմիշ օլան պիլ ճիւմլէ տաիրէլէրին ահալիսինէ մուհագգագէն արզը չիւքրանիյէթ իթմէյէ պօրճլույուզ պուլունուր քէնտի վէթանտաշլարընը պու վէճհ իլէ խէլաս իթտիլէր, շէհրի ազիմ պիր ֆէլաքէթտէն մուհաֆազա իթտիլէր, վէ Պէլֆօրտուն Ֆըրանսա Թաասսուպ ու Ֆունտա գալմասընա հիմմէթ իթտիլէր •

Սէքիզինճի, 16 ընճը վէ 17 ինճի պէլէտիյէ տաիրէլէրի քէմալը սայ ու իգտամ իլէ քէնտի վազիֆէլէրինի իյֆա իթտիլէր։ Բարիզ հէր ան վէ զէման քէնտիսինին հէր մուխաթարաթ, վէ ֆէլաքէթինտէ քէնտիսինի եանընտան այըրըլմայան զապըթանը ֆէտաքեարանըն իգտամաթ վէ հիմմէթինէ հիչ պիր վագըթտա պու տէրէճէ րայէթ վէ հիւրմէթէ պօրճլու օլամայաճագ տըր •

Ցումհուրիյէթ հիւքիւմէթի տախի անլէրէ Թէշէքքիւր ըղհար իտուպ, Բարիզին տիւնեա իւզէրինտէ պիրինճի շէհրլէրտէն պիրի օլտուղունուն ահալի իլէ պէրապէր զապըթանըն սէմէրէյի իգտամ վէ հիմմէթլէրինէ իհալէ իտէր •

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Բարիզ 22 մարտ •

Պիր հայլը քէսան միլլէթ մուհաֆըզ ասքէրինտէն տիւն ախշամ պազը տայիրէլէրտէ Թէճէմմիւ իտուպ քէնտիլէրինէ մախսուս օլան տայիրէլէրինի չէտիտէն հիմայէ իթմէյէ գարար վէրմիշլէր տիր •

Միւքըլը զապըթանըն գամմինճէ հէր պիր Թապուր քէնտիլէրինին տայիրէլէրինտէ մէվգը Թութաճագլար ըմըշ • Պու Թէտապիր ումումէն պու եօլտա իճրա օլունտուղու հալտէ իխԹիլալ պիլա մուարազա Թէզէլլիւտէն ֆէսխ օլունաճագ տըր •

Վէրսայլ 22 մարտ •

Պու կիւնքի Թարիխ իլէ պայէթ վալիլէրինէ պիր միւզաքէրէյի րէսմի պէյան իտէր քի ումում Ֆրանսանըն հալը հազըրէսի քէսպը էմնիյէթէ շայան օլուպ իխթիլալ հիչ պիր մահալտէ մուվաֆֆագըյէթ պուլմամըշ տըր • Վէրսայլտա վագի ումում մուրախխաս մէճլիսինի 45 պին ասքէրի սաադէ իհաթէ իթմիշ տիր •

Լիլ, Լյօն վէ Մարսիլիա ասայիշի հալտէ տիրլէր վէ Շիմալ գըթաանընտա տախի ասայիշ պէր քէմալ տըր •

Բարիզ 22 մարտ էօյլէն պիր չայրէք

(Պրիւքսէլ Թարիքի •)

Պու կիճէ գօմիթէնին Թէշվիգի իլէ պիր քէսիր Թապուր ասաքիր Պորսա մէյտանընտա տուխուլ իթմիշ վէ իքինճի Թապուրուն Թախտը մուհաֆազասընտա պուլունան 11 ինճի տայիրէ գօնաղընը զապթ իթմէք էֆքեարը իլէ, պիր միւտտէթ միւտալէմէտէն սօնրա գօմիթէնին Թապուրու մահալլը մէզգուրու Թէրք իթմիշ սապահըն սաաթ իքի պուչուք րատտէլէրինտէ ավտէթ իտուպ իքինճի Թապուրու պասմագ իչին • Գօմիթէ Թապուրու պիր միւտտէթ աթէշ իթտիկինտէ իքինճի Թապուր տախի գարշըլըգ աթէշ իթմիշ տիր ֆագաթ սիւնկիւ սիւնկիւյէ կէլինմէմիշ վէ պու սուրէթլէ գօմիթէ Թապուրու կէրի չէքիլմէյէ մէճպուր օլմուշ տուր •

Բարիզ 22 մարտ ախշամ •
Պրիւքսէլ Թարիգի •

Պիր հայլը սիլահսըզ քէսան պու կիւն եաշարըն ճումհուրիյէթ, եաշասըն նիզամ չաղըրարագ, Վանտօմ

մէյտանընտա տուխուլ 'իտէրէք , մէյտանը միւքիւրիւ մուհաֆազա իծմէքտէ օլան մէրքէզ գօմիթէսի նէօվպէթճիլէրինին միլլէթ մուհաֆըզը աքէրի իլէ պէձայիշ օլունմաընը մաթլուպ խլէմիշլէր իսէ տէ նէօպէթճիլէր պու թէքլիֆի րէտտ իթտիքտէն սօնրա , պիր չօգ հալյա թիւֆէնքլէր պօշաթմըշլար ։ Լաքին ահալի իսթիլալ կիրուհինտէն մէմուլլէրինէ կէօրէ կէրի չէքիլմէտիքլէրինտէն , պունլար թիւֆէնքլէրինի եւգլէրինէ գալտըրըպ ահալի իւզէրինէ նէօպէթ աթէշի իթմէյէ պաշլատըլար ։

Թարիֆի միւմքինսիզ պիր տէհշէթլիւ սէյրան , մէյտանտա օթուզ գատար մէյյիթ վէ մէճրուհ տիւշիւպ , շէհր տախի ագիմ եաս վէ մաթէմ իչինտէ տիր ։ Իպգպյը Նիզամըն հիւսնիւ հուսուլինէ իգտամ իտէն մուհաֆազայը միլլիյէ ասաքիրի իլէ իխթիլալ կիրուհի պէյնինտէ պիր չօ թըշմա գուհուրինտէն խէյֆ օլունմագտա տըր ։

Բարիզ 22 մարտ սապահ։

Գօմիթէ մէրքէզի ճանիպինտէն նէշր օլունան հավատիսաթ ․

Շէհրին պէլէտիյէ տայիրէլէրի րէիսլէրի իլէ գօմիթէ պիր իթթիֆագ հասըլ իտէմէտիկինտէն. անլէրին միւտախէլէսի սարֆը նազար իլէ քէնտիսի ինթիխապա միւպաշէրէթ իտէճէք տիր ։

Ինթիխապլար մէրքէզ գօմիթէսի թէրաֆընտան թէշքիլ օլունան պիր ինթիխապ գօմիսիօնու մարիֆէթի իլէ այըն 26 ընտա իճրա օլունաճագ տըր։

Գօմիթէ մէրքէզինին րէսմը ղազէթասը իպալէ իթմէյէ սայ իտէր քի ըսմուսմ մուրախխասը մէճլիսի նաթէմամ օլուպ , Ալամանլարըն իսթիլասընտան տօլայը Բարիզին պագը թէրաֆըտա օլան ինթիխապ նիզամսըզ օլտուղու իչին գօմիթէյէ իխթար իտէր ահալինին հիւքիւմէթինէ րայէթ իթմէսինի։ Բարիզ էյալէթլէրտէն 'այրըլամազ ։ Պու հալտէ սայիր ղազէթալէրին պու պապտէ օլան իլաննամէլէրինի ահալինին իթաաթսըզլըղընա պիր թէշվիգ վէ հիւքիւմէթինէ գարշը պիր խաթա , վէ պու խաթանըն նէթիճէսինին չէտիտ պիր ճէնկ վէ թաատիատէն իպարէթ օլաճաղընը իլավէ իտէր մէզքիւր ղազէթա ։

Վէրսայլ 22 մարտ ։

Բարիզին վուգուաթ վէ հալը հազըրէսինտէն տօլայը ահտնամէնին սուրէթը իճրասընա տայիր օլան թէքմինաթըն լազըմ օլտուղու իչին Բարիզ բիշկէահընտա պուլունան Ալաման օրտուսունուն գօմանտանը թէրաֆընտան ալաման ասաքիրի Ֆրանսըզ եագլաշմամալարընը մէն իյլէմիշ օլտուղունա , վէ Բարիզին պունտան պէօյլէ ահտնամէնին չէրաիթի էսասիյէսինէ մուղայիր հարէքէթաէ պուլունտուղունտա , Ալամանլարըն Բարիզ իլէ տիւշմէն մուամէլէսինէ պուլունաճագլարընա , վէ պու վէճհ իլէ Ալամանլարըն գէյրի գապիլընտա պուլունան գալէլէր թէրաֆընտան իճրայը չէսիտէյէ իսթիտատ օլունաճաղընա տայիր Մ. տը Պիզմարգըն Մ. Ժիւլ Ֆավրա քէշիտէ իյլէտիկի պիր թէլէղրաֆը Մ. Ժիւլ Ֆավր ումում միլլէթ մէճլիսինէ իխպար իյլէյիպ , քէնտիսինին տախի իշպու թէլէղրաֆա հիւքիւմէթին զօրպա կիրուհինին հարաքէթինի թէսքին վէ մէն իտէճէյինի , վէ պունու տիրտէն պիրէ իթմէտիկինին սէպէպինին գան տէօքիւլմէքտէն իճթինապ իթտիկինտէն պուլունտուղունու , ճէվապ վէրմիշ օլտուղունու իֆատէ իթմիշ տիր ։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՑԷ

Միլլէթիմիզին մէսէլէյի մաղյէ վէ հազըրէսինէ տայիր միւհիմ պիր պէնտին թապ ու նէշրի իչիւն էօնիւմիւզտէքի սալը կիւնիւ պէօյիւք նիւսխէ չըգարըլաճաղընտան քաղար իրթէսի կիւնիւ ղազէթամըզըն չըգարըլամայաճաղընը պէյան իյլէրիզ ։

—Ինկիլիզ սէֆիրի վէ Տիւք տըՍութէրլանտ Պէշիքթաշ սէրայը հիւմայունունա հուզուրու Հազրէթը Միւլիւքեանէտէ պիր միւքեալէմէյի մախսուսէտէ պուլունմագ իլթիֆաթը ճիհանտարիմէթինէ մաղհար պույուրուլմուշլար տըր ։

—Տիւնքի կիւն Տիւք տը Սութէրլանտ « Պագ. պէյին րիֆագաթը իլէ Սուլթան Ահմէտ մէյտանընտա վագի եէնի մահպուսխանէնին մահպուսլարընա պիր զիյաֆէթ վէրմիշ տիր ․ Զապթիյէ միւշիւրիւ տէվլէթլիւ Հիւսնիւ Բաշա հազրէթլէրի վէ մահալլը մէզքիւր տայիրէյի միւթէհայյիզանը մումայիլէյհ Տիւք տը Սութէրլանտ ճէնապլէրինի նէրտիւպանըն այագ պաշընտա իսթիգպալ իտուպ միսաֆիր օտասընա գատար իլէմիշլէր տիր ։

Մումայիլէյհ Տիւք պիր աշ սօնրա մահպուսլարա թախսիս օլունան գօվուշու , խասթէհանէլէրի , վէ էօքսիւզլէր մէքթէպինի , վէ մահպուսլարըն իշլէտիքլէրի մէվգիլէրի տախի սէյր իւ թէմաշէ իտուպ , անլէրին էլ էմէքլէրինտէն պազը էշեա տախի սաթըն ալմըշ տըր ։

Մումայիլէյհ Տիւք Բաշայը միւշարիլէյհ հազրէթլէրինէ թէշէքքիւր իֆա իտէրէք , պու կիպի տայիրէլէրին Թէէսիսի Եւրոբատա թէէսիս օլան տայիրէլէր իչինտէ տախի պիրինճի րութպէսէ օլտուղունու իֆատէ իյլէտիքտէն սօնրա մուֆարագաթ իթմիշ տիր ։

ՖՕՆՏՕ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Գաբանտը	12	Մարտ	48	28
Աչըլտը	13		48	24

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԷ ՄԷՍՈՒԼԸ ՂԱԶԷԹԱ
ՄԻՔԱՅԷԼ ԷՔՍԷՐՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՒՀԷՆՏԻՍԵԱՆ
ՂԱԼԱԹԱ
ՀԱՑՈՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 19 Վ.ՆՐԻ ՑԱՐԿ